

U

WW
18

werkwoorden

werkwoorden met be~, ge~, her~, ver~, ont~

Beginn een werkwoord met **be, ge, her, ver** of **ont**? In de deelwoordvorm komt daar geen (extra) stukje **ge~** voor.

1. Is het werkwoord de *persoonsvorm*?
2. Ja? Twijfel je in de **tt**? Denk aan *lopen*.
3. Ja? Twijfel je in de **vt**? Denk aan 't *kofschip*.
4. Geen *pv*? Dan gelden de gewone regels.

Bij deze werkwoorden krijgt het deelwoord geen (extra) stukje **ge~**:
beginnen - ik ben *begonnen*.

Zo schrijf je ook: ik heb *genoten*, ik heb *herdacht*, ik heb *verkocht*, ik heb *ontbeten*.

Moeilijk! Bij deze werkwoorden klinkt de **hij-vorm (tt)** vaak hetzelfde als het deelwoord. De **hij-vorm (tt)** eindigt altijd op een **t**, het deelwoord eindigt op een **t** of een **d**.

Denk na: is het een *persoonsvorm* of niet?
hij *betaalt* (pv) - hij *heeft betaald* (geen pv)
het *gebeurt* (pv) - het *is gebeurd* (geen pv)
hij *herkent* (pv) - hij *heeft herkend* (geen pv)
hij *ontmoet* (pv) - hij *heeft ontmoet* (geen pv)
hij *verstopt* (pv) - hij *heeft verstopt* (geen pv)

woorden van de week

hij betaalt (pv)
hij heeft betaald
het gebeurt (pv)
het is gebeurd
hij herhaalt (pv)
hij heeft herhaald

extra woorden

hij vertelt (pv)
hij heeft verteld
hij ontkent (pv)
hij heeft ontkend
hij belooft (pv)
hij heeft beloofd
hij gebruikt (pv)
hij heeft gebruikt
hij verdient (pv)

U

W
22

weetspoor

struikelblokken 1

Struikelblokken zijn woorden waarin veel fouten worden gemaakt. Onthoud die woorden.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

Je schrijft twee medeklinkers:
verrassing, onmiddellijk, interessant

Je schrijft een **t**: *hartstikke*
Je schrijft niet **u**, maar **e**: *stiekem*
Je schrijft geen **n**: *hopelijk*
Je schrijft geen **u**: *interview*
Je schrijft geen **r**: *burgemeester*

Je schrijft één **r**: *sieraden*
Je hoort /zj/, je schrijft **ig**: *origineel*
Je schrijft niet **ck**, maar **k**: *schminken*
Je schrijft niet **e**, maar **o**: *motor*

Je schrijft een letter die je niet hoort:
erwten, vondst, ginds, sinds.
Het stukje **-teit** heeft niets met *tijd* te maken: *elektriciteit, puberteit*.

woorden van de week

A
de verrassing
onmiddellijk
interessant
hartstikke
stiekem
hopelijk
het interview
de burgemeester

woorden van de week

B
de sieraden
origineel
schminken
de motor
de erwten
de vondst
de elektriciteit
de puberteit

U

W
23

weetspoor

struikelblokken 2

Struikelblokken zijn woorden waarin veel fouten worden gemaakt. Onthoud die woorden.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

Je schrijft twee keer **oe**: *kangoeroe*
Je schrijft twee **p's**: *apparaat*
Je schrijft een **j** na de **y**: *pyjama*
Je schrijft niet **c**, maar **k**: *helikopter*
Je schrijft een **n**: *pannenkoek*
Je schrijft een streepje: *e-mail*
Je schrijft een apostrof: *sms'en*
Je schrijft twee **s'en**: *misschien*

Je schrijft niet **c**, maar **z**: *sperzieboon*
Je schrijft niet **d**, maar **t**: *litteken*
Je schrijft niet **c**, maar **s**: *porselein*
Je schrijft twee **o's** en **ch**: *goochelen*
Je schrijft niet **i**, maar **ie**: *faliekant*
Je schrijft niet **a**, maar **e**: *papegaai*
Je schrijft de delen van een samenstelling achter elkaar:
uit + treksel, acht + tien

woorden van de week

A
de kangoeroe
het apparaat
de pyjama
de helikopter
de pannenkoek
de e-mail
sms'en
misschien

woorden van de week

B
de sperzieboon
het litteken
het porselein
goochelen
faliekant
papegaai
het uittreksel
achtien

U

K

33

klankspoor

woorden op ~iaal, ~ieel en ~ueel

Je hoort aan het eind van een woord /iejaal/, /iejeel/ of /uuweel/. Je schrijft **iaal**, **ieel** of **ueel**.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het klankspoor?
3. Schrijf deze stukjes zoals je ze hoort.
4. Controleer het woord.

Bij woorden als *materiaal*, *linaal*, *geniaal* en *filaal* hoor je tussen **i** en **aal** de klank /j/. Die **j** schrijf je niet.

Let op het woord *ideaal*. Na de **d** hoor je (meestal) /e/, maar je schrijft **e**.

Bij woorden als *financieel* en *officieel* hoor je de klank /j/. Je schrijft niet **j**, maar **i**.

Als je woorden op **-ieel** langer maakt, schrijf je een trema: *officiëls*, *financiëls*.

Bij woorden als *eventueel* hoor je de klank /w/. Die **w** schrijf je niet. Let op: bij de woorden *juweel* en *fluweel* schrijf je de **w** wel.

het materiaal
de linaal
speciaal
officieel
officiële
eventueel

het filiaal
geniaal
sociale
financieel
financiële
essentieel
actueel
individuele
virtueel

U

R

28

regelspoor

bijvoeglijke naamwoorden: overzicht

Als je aan het eind van een bijvoeglijk naamwoord /u/ hoort, dan schrijf je **e**. Maar je schrijft **en** bij:

- stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden;
- bijvoeglijke naamwoorden, gemaakt van deelwoorden die op **en** eindigen.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het regelspoor?
3. Pas op deze stukjes de regel toe.
4. Controleer het woord.

Een bijvoeglijk naamwoord zegt iets over een zelfstandig naamwoord: een *dik* boek, de *dikke* boeken.

Stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden vertellen waarvan iets gemaakt is. Hoor je /u/ aan het eind? Dan schrijf je **en**: een *wollen* sok.

Een bijvoeglijk naamwoord kan gemaakt zijn van een *deelwoord*. Dat is nooit de persoonsvorm, dus gelden de gewone regels: de *gekochte* kleren.

Uitzondering: als het deelwoord op **en** eindigt, dan eindigt het bijvoeglijk naamwoord ook op **en**: gewassen - de *gewassen* kleren.

een mistige dag
lekkere koeken
een groot huis
het bestelde boek
het ijzeren hek
de gewassen kleren

breekbare glazen
Limburgse vlaai
de gevulde koek
het gerichte schot
het geredde kind
de kartonnen doos
de glazen schaal
het geslepen mes
de verloren knoop